

Nissewaard, 8 april 2026

Geachte lijsttrekkers/fractievoorzitters,

Hierbij ontvangt u ons eindadvies van de informatiefase. Zoals afgesproken bevat dit advies de in onze ogen meest reële optie voor een te realiseren coalitie, inclusief onderbouwing.

Inleiding

Allereerst spreken wij onze dank en waardering uit aan de vertegenwoordigers van alle partijen waarmee de gesprekken zijn gevoerd. Gezien de uitslag van de verkiezingen, de vele raadsbijeenkomsten (afscheid oude raad, installatie van de raad in nieuwe samenstelling, etc.) en het tussenliggende Paasweekend heeft de tijd tussen het eerste gesprek en ons eindadvies net wat langer geduurd dan wij voornemens waren. Echter, dit heeft daardoor wel bijgedragen aan het goed en zorgvuldig doorlopen van dit gehele proces.

Wij hebben eraan gehecht om met alle fracties het gesprek te voeren om daardoor met iedereen persoonlijk te kunnen spreken: zorgvuldigheid gaat hierbij boven snelheid. Tevens is in een 2^e ronde met VOOR Nissewaard, de PVDA, Nissewaard Lokaal en de VVD langer en intensiever doorgesproken.

In totaal hebben wij 15 gesprekken gevoerd met de verschillende politieke partijen. Deze gesprekken hebben in totaal ruim 14 uur in beslag genomen. Daarnaast is er een apart gesprek met zowel de burgemeester als de gemeentesecretaris gevoerd.

Wij hebben deze gesprekken als prettig, openhartig, constructief en nuttig ervaren. Wij constateren dat op veel beleidsterreinen de standpunten van de partijen dicht bij elkaar liggen en er bij alle partijen onmiskenbaar een intrinsieke betrokkenheid is bij Nissewaard en de inwoners. Op een aantal terreinen is de bereidheid tot brede samenwerking uitgesproken. Dit maakt dat er ook voor de komende raadsperiode een goede basis bestaat voor een goed en bestendig bestuur van Nissewaard, met voldoende draagvlak onder de inwoners.

Ons advies is als volgt opgebouwd:

1. Beschrijving van de gevolgde werkwijze;
2. Korte weergave van de uitkomsten van de gevoerde gesprekken in grote lijnen;
3. Toelichting argumentatie advies;
4. Advies voor het te vormen college van burgemeester en wethouders.

Werkwijze

Er heeft een oriënterend gesprek plaats gevonden met burgemeester Lamers op 24 maart 2026. Op 23 en 24 maart 2026 zijn er gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van alle partijen die na de recente gemeenteraadsverkiezingen in de gemeenteraad van Nissewaard zijn vertegenwoordigd (eerste fase). Na een terugkoppeling aan – onder andere – de lijsttrekker/fractievoorzitter van ONS-Nissewaard hebben er op 30 en 31 maart en 7 april 2026 nog gesprekken met een viertal partijen plaatsgevonden (tweede fase).

De volgende vragen vormden de basis voor alle gesprekken:

1. Hoe kijkt men aan tegen de uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen;
2. Wat zou een logische coalitie zijn;
3. Wat zijn de speerpunten voor het coalitieprogramma;
4. Zijn er breekpunten;
5. Hoe ziet men het vervolg van de coalitievorming;
6. Hoe ziet men de samenwerking binnen de raad;
7. Wat verder nog ter tafel komt.

Tevens zijn in de gesprekken “partij-specifieke” onderwerpen besproken.

Van ieder gesprek is een vertrouwelijk verslag opgesteld, dat aan de betreffende fractievoorzitter/lijsttrekker is toegezonden. Er heeft een terugkoppeling van het gehele proces aan de lijsttrekker/fractievoorzitter van ONS-Nissewaard plaatsgevonden. Hierbij is door ons geduid welke coalitie er op basis van de gesprekken het meest voor de hand ligt.

Uitkomsten van de gevoerde gesprekken

Door de opkomst van enkele landelijke partijen hebben de gemeenteraadsverkiezingen het landschap van de raad iets veranderd. De SP (1 zetel) is terug van weggeweest en Forum voor Democratie (3 zetels) is voor het eerst vertegenwoordigd in de gemeenteraad van Nissewaard. De huidige coalitie heeft geen meerderheid meer. In totaal verliezen zij 4 zetels ten opzichte van de uitkomst van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.

Ook in Nissewaard is de landelijke trend merkbaar dat lokale partijen op dit moment de voorkeur van een meerderheid van de kiezers geniet. Lokale partijen bezetten op dit moment – afhankelijk van de definitie - minstens 21 van de 37 zetels.

Opvallend is het feit dat de raad na de vorige verkiezingen 11 fracties kende, waarvan 3 éénmansfracties en 3 tweemansfracties. Op het hoogtepunt (of dieptepunt) kende de raad uiteindelijk 14 fracties, waarvan 5 éénmansfracties en 3 tweemansfracties. Deze versplintering kwam mede door de vele afsplitsingen uit bestaande fracties in die gemeenteraad. Na de verkiezingen zijn er 12 fracties, waarvan 3 tweemansfracties en 3 éénmansfracties. Een redelijk gefragmenteerde raad.

ONS is verreweg de grootste fractie gebleven met 10 zetels. VOOR Nissewaard is gegroeid van 3 naar 5 zetels, Nissewaard Lokaal heeft 2 zetels verloren en de PvdA heeft 1 zetel verloren. Opvallend is de sterke entree van Forum voor Democratie met 3 zetels. Ook de rentree van de SP met 1 zetel is een feit. Jong Nissewaard handhaafde haar 1 zetel. De PVV incasseerde een verlies van 1 zetel ten opzichte van de verkiezingsuitslag uit 2022 en komt met 3 zetels in de nieuwe raad.

Dit alles brengt naast een zekere verandering, ook een lichte verbreding van het politieke spectrum met zich mee. En de constatering dat er geen sprake is van een grote verschuiving in de raad.

In de gesprekken zijn alle partijen ingegaan op de lage opkomst, het herwinnen van het vertrouwen in de overheid, de wooncrisis, mobiliteit, de toekomstige financiële uitdagingen, onder andere op het terrein van de uitkering uit het Gemeentefonds, de alsmaar oplopende uitgaven bij de financiering van de Jeugdzorg en de vervangingsopgave op het gebied van beheer. Ook de uitdagingen vanuit de “New Town” problematiek zijn vaak ter sprake gekomen alsmede de opvang van asielzoekers in relatie tot de spreidingswet. Met daarbij ook aandacht voor de sociaal/economische structuur van de gemeente Nissewaard.

De partijen gaven hierbij aan het van het grootste belang te achten dat deze thema's voortvarend ter hand genomen worden.

Argumentatie om te komen tot een keuze voor partijen

Voor de uiteindelijke keuze zijn vier argumenten doorslaggevend: de behoefte aan een stabiele meerderheid, een eenduidige kijk op de aanpak van de uitdagingen waar de gemeente Nissewaard op korte en langere termijn voor staat, de balans voor de gemeente en het voortborduren op een coalitie die de afgelopen raadsperiode heeft bewezen constructief en in een goede verstandhouding met elkaar te kunnen samenwerken.

Advies

Het advies voor de voorgedragen partijen is ingegeven door de breed gevoelde wens binnen de raad voor een brede coalitie waarbij een goede samenwerking en verstandhouding onderling, maar tevens met de oppositie, nodig zal zijn om de grote uitdagingen op o.a. de jeugdzorg, financiën en new-town problematiek voortvarend op te pakken. De huidige coalitie heeft daarbij de afgelopen jaren gewerkt in een stabiele samenwerking die zorgt voor een stabiele basis waarop verder wordt gebouwd. Om tot een bredere coalitie te komen is gekeken en geluisterd naar hoe die samenwerking verbreed kan worden. Meerdere partijen onderkennen de uitdagingen en leiden tot een getalsmatige meerderheid waarbij gezegd hebbende dat de coalitie en oppositie ook in bredere samenwerking de opgaven zullen dienen op te pakken. De keuze is niet gebaseerd op uitsluiting maar vooral op overeenstemming over de wijze waarop men komt tot een stabiele samenwerking die nodig zal zijn voor de lastige besluiten die genomen zullen moeten worden en onderkenning en verantwoordelijkheid nemen voor de opgave die voorligt. Hiervoor komen gezien de constructieve houding meerdere partijen naar de mening van de informateurs voor in aanmerking maar wordt de meest kansrijke samenwerking gevonden met ONS, PVDA, Nissewaard Lokaal en de VVD. Een brede vertegenwoordiging van vier partijen met twee lokale en twee landelijke partijen en tevens een brede vertegenwoordiging van het politieke spectrum.

Met vriendelijke groet,

Richard Sitton

Gert Jan 't Hart